

اداره کل هواشناسی استان چهارمحال و بختیاری

هفته ملی کاهش اثرات بلایای طبیعی
مهر ماه (۱۹-۲۶)

خشکی و خشکسالی

بار خدایا ماراز جانب خود با ایرهای زنده سازنده، سیرکننده، کامل، فراوان
نیکو، پربرکت، گوارا، گیاه آور که گیاهش نمو کرده، شاخه اش میوه داده و برگش
تروتازه باشد، آب ده. امیر المومنین علی (ع)

باتوجه باینکه استان چهارمحال و بختیاری در عرضهای
میانی قرار دارد و کلیه مناطق خشک و نیمه خشک و
صحرای جهان نیز در این عرضها واقع شده اند استان ما
نیز در نقطه خشک جهان واقع شده . دامنه تغییرات زیاد
بارندگی سالانه ، کمی بارش و توزیع زمانی نامناسب آن
از مهمترین ویژگیهای مناطق خشک می باشد .

کاهش میزان بارش و افزایش دما که نتیجه آن افزایش
تبخیر و تعرق است در سالهای اخیر شرایطی را ایجاد
نموده است که حاصل آن خشکسالی می باشد .

تعریف خشکی و خشکسالی :

اصطلاح خشکسالی Drought با پدیده خشکی Aridity
متفاوت است . خشکی به یک فقدان عمومی از بارندگی
اشاره دارد و حاکی از شرایط مزمن یا ادامه دار می باشد .
اما خشکسالی اشاره به انحراف از شرایط متوسط یا عادی
دارد . این وضعیت زمانی اتفاق می افتد که میزان بارندگی
کمتر از ۷۵ درصد متوسط بارش در یک دوره طولانی در
یک منطقه باشد . خشکسالی ویژگی واقعی یک منطقه
نبوده و در هر رژیم آب و هوایی ممکن است اتفاق بیفتد
حتی مناطق مرطوب که مقدار بارش نسبت به مناطق
خشک بسیار زیاد است .

خشکسالی بطور کلی بر تمامی فعالیتهای بشری از جمله امور
اقتصادی (کشاورزی ، منابع طبیعی ، صنعتی) اجتماعی (مهاجرت
، فقر و امور خدماتی) و فرهنگی (نابهنجاریهای فرهنگی و
توریسم) تأثیر می گذارد . کاهش درآمد از بین رفتن منابع مالی و
طبیعی و خسارات زیست محیط از نتایج مستقیم خشکسالی
می باشند .

مناطق خشک و نیمه خشک :

مناطق خشک و نیمه خشک جهان ۴۴/۷ میلیون کیلومتر مربع
میباشد که ۲۷/۳ میلیون کیلومتر مربع آن را مناطق خشک و ۱۷/۴
میلیون کیلومتر آن را مناطق نیمه خشک تشکیل می دهد که استان
ما نیز با مساحت ۱۶۵۳۳ کیلومتر مربع جزء این مناطق می باشد .

دراستگاه کوهرننگ با توجه به اینکه بارش سالانه آن بیش از
۱۳۰۰ میلیمتر در سال می باشد بدلیل عدم توزیع نامناسب زمان
بارش و طولانی بودن فصل خشک و بالابودن میزان تبخیر و تعرق
سالانه نسبت به میزان بارش جزء مناطق نیمه خشک محسوب
میگردد .

ویژگیهای عمده مناطق خشک و نیمه خشک :

- کمبود ریزشهای جوی و کم بودن میزان ریزش نسبت به
تبخیر و تعرق سالانه .

پیش بینی سال آبی ۸۱-۸۲

بر اساس پیش بینی انجام شده توسط سازمان هواشناسی کشور در طی سال زراعی جاری میزان بارش در استان تا اواخر بهمن ماه کمی بیش از نرمال خواهد بود و در همین مدت میزان دما در سطح استان در حد نرمال پیش بینی شده است .

پیشنهادات جهت پیشگیری از خسارات خشکسالی

- پیش بینی بموقع میان مدت و بلندمدت بارندگی توسط سازمان هواشناسی و اعلام بموقع به دستگاههای اجرایی
- آموزش و ترویج و آگاهی دادن به بهره برداران مراتع ، دامداران ، کشاورزان و عموم مردم
- برنامه ریزی مناسب و مدیریت استفاده بهینه منابع آب کشور
- انجام عملیات آبخیزداری و آبخوان داری

خشکسالی پدیده ای اجتناب ناپذیر بوده که منحصراً می توان با پیش آگاهی های قبلی خسارات حاصل را کاهش داده و با اتخاذ روشهای مناسب با آنها مقابله نمود .

- کوتاه شدن طول دوره رشد
- کاهش طول دوره چرا
- کاهش ذخیره غذایی گیاه
- کاهش ارزش غذایی گیاه
- کاهش زادآوری و تولید
- افزایش رقابت برای دسترسی به آب
- افزایش گیاهان مهاجم
- طغیان آفات و امراض
- کم شدن مقاومت گیاهان به آفات و امراض
- افزایش فشار چرا
- کاهش خوشخوارگی گیاهان

تأثیر خشکسالی بر روی دام :

- کاهش وزن دام و کاهش تولیدات دامی
- کاهش زاد و ولد دامها
- ایجاد شرایط مناسب برای حمله امراض و بیماریها
- کاهش منابع شرب آب دام
- عدم پراکنش مناسب دام در سطح مرتع

- نامناسب بودن پراکنش زمانی نزولات جوی
- نوسانات حرارتی زیاد .
- فقر یا فقدان پوشش گیاهی
- ظهور پدیده خشکسالی و طولانی بودن این پدیده و کوتاه بودن دوره ترسالی
- وزش باد در دورههایی از سال
- بالای بودن شدت بیابانی شدن

تأثیر خشکسالی بر گیاهان بصورت عام (مرتعی ، زراعی ، باغی)

